

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Victor Burduh,
Nicolae Craiu,

a judecat în ședință de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, împotriva sentinței Tribunalului Militar „*1-i vozdușno-desantnoi Zvenigorodskoi, Ordena Suvorova 2-1 step. Gvardeiskoi divizii*”, URSS, din 05 iulie 1944, în privința condamnatului

Doperuc Afanasii XXXXX, născut în anul XXXXX, originar din s. XXXXX, r-nul XXXXX, XXXXX.

*Termenul de examinare,
instanța de recurs: 25.02.2020 - 24.03.2020.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar „*1-i vozdușno-desantnoi Zvenigorodskoi, Ordena Suvorova 2-1 step. Gvardeiskoi divizii*”, URSS, din 05 iulie 1944, Doperuc Afanasii a fost condamnat în baza Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19.04.1943, al.2, la 15 ani de munci silnice, cu decăderea ulterioară din drepturi pe un termen de 3 ani și confiscarea averii personale.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Doperuc Afanasii, în luna august 1941, având o atitudine ostilă față de puterea sovietică, când s. Gormațkoe, r-nul Dubăsari, regiunea Odessa, a fost ocupat de cotropitorii germano-români, de bună voie s-a prezentat la jandarmeria română și a dat acordul să ocupe funcția de primar al satului natal. Îndeplinindu-și obligațiunile de serviciu în calitate de

primar, inculpatul a susținut autoritățile române în actele de răzbunare și maltratarea asupra cetățenilor sovietici și anume: impunea colhoznicii din sat să lucreze pentru români, iar pe cei care refuzau îi bătea, astfel, în august 1941 au fost bătuți în timpul lucrului cetățenii Vucola și Ciumac; în septembrie 1941, împreună cu polițiștii a întocmit lista din comsomoliștilor și activiștilor sovietici și a transmis-o la jandarmerie, în baza cărei au fost arestați 9 cetățeni și maltratați; tot în septembrie 1941, împreună cu polițistul Cataranciuc, au arestat două femei, de naționalitate evrei - Cogan și Haițin, cu copii minori, pe care le-au transmis jandarmeriei române și de atunci aceste persoane nu au mai fost văzute de nimeni.

3. Sentința a devenit irevocabilă prin neatacare.

4. La 18 ianuarie 2020, Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea hotărârii menționate, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Doperuc Afanasii.

Recurentul a invocat că Doperuc Afanasii a fost condamnat pentru fapte neconfirmate în ședința de judecată, fiindu-i încălcat flagrant dreptul lui la un proces echitabil, cauza fiind examinată în lipsa unui apărător, deși participarea acestuia era obligatorie, ce constituie un viciu fundamental care a afectat sentința pronunțată.

5. Judecând recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General Adjunct în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Sub acest aspect, se reține că instanța nominalizată a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul sentinței contestate relevă că condamnatul nu a fost asistat de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare declarațiile lui și probele administrate în dosarul respectiv, fondându-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul să se apere însuși și fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), art. 5/2, 5/3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „*activitate contrarevoluționară*” și „*trădare de patrie*”, ori, Doperuc Afanasiia fost condamnat în baza Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al URSS din 19.04.1943, care se întitula „*O merax nakazania dlea nemețko-fașistskih zlodeev, vinovniț v ubiistvah i istezeniaeh sovetskogo grajdanskogo naselenia i plennih krasnoarmeitev, dlea șpionov, izmennikov rodinî iz cisla sovetskih grajdan i dlea ih posobnikov*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanța judecătorească în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată și dovedesc univoc că în speță existau circumstanțe care excludeau tragerea lui Doperuc Afanasiia la răspundere penală.

Totodată, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea hotărârii contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

6. Conform art. 452, 453 alin. (1), 457, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiu penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, casează total sentința Tribunalului Militar „*1-i vozdușno-desantnoi Zvenigorodskoi, Ordena Suvorova 2-1 step. Gvardeiskoi divizii*”, URSS, din 05 iulie 1944, privind condamnarea lui Doperuc Afanasiia XXXXX în baza Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al URSS din 19.04.1943, al.2, la 15 ani de munci silnice, cu decăderea ulterioară din drepturi pe un termen de 3 ani și confiscarea averii personale, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Doperuc Afanasii XXXXX este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun
Victor Burduh
Nicolae Craiu